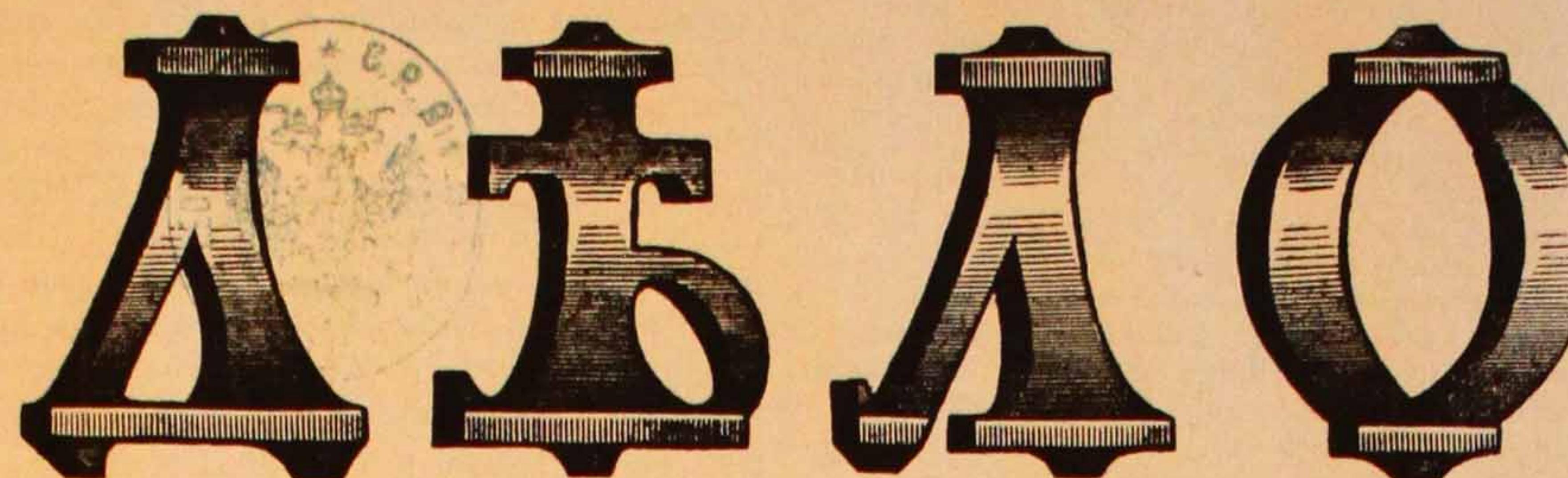

Выходитъ во Львовъ що Вторника, Четверга и Суботы (кромъ рукою святъ) о 4-й год. попол. Латер. додатокъ "Бібліотека найзнатн. повестей" выходить по 2 печат. аркушъ кожного 15-го и послѣднаго для кожного мѣсяца. Редакція, адміністрація и експедиція підъ Ч. 44 улицы Галицка. Всѣ листы, посыпки и рекламаціи наложитъ пересыпата підъ адресою: редакція в адміністрації "Дѣло" Ч. 44 ул. Галицка. Рукописи не возвратятся толькъ на попереднє вистореніе. Післянко число сонтъ 12 кр. а. в. Оголошенія принимаютъ по цѣнѣ 6 кр. а. в. бѣдь одновременно печатной. Рекламаціи неопечатаній вѣлький бѣдь порта. Предплату наложитъ пересыпата франко (наилучше поштовими перевозами) до: Адміністрація часописа "Дѣло" ул. Галицка, Ч. 44.

VII. Читателівъ въ Россіи просимо мати на увазѣ, що въ вимовѣ *ъ=јі, ѿ=і, є=і, ю=і* (въ серединѣ и на концѣ слівъ)=*ы*, и (на початку слівъ и по самогласныхъ)=*і, ѿ=і, є=і* (на початку слівъ)=*ви*.

Въ 1883 роцѣ выходить "Дѣло" три разы на тиждень, що вторника, четверга и суботы. Условія предплаты поданія на заголовномъ листѣ. Таможе подана такоже предплатна цѣна "Бібліотеки найзнатнѣшихъ повестей".

Уваги надъ найновѣйшими справозданнями посолскими.

П.

Въ попередній уступѣ нашои статії старались мы коротко высказати національныи и суспольніи погляди гдеякихъ передовыихъ людей въ нашои шляхтахъ, котріи хоче стоять на т. зв. историчнѣй становищѣ, то все таки не замыкають очей на новій ходѣ и потребы часу, але противно, уважаютъ единимъ условіемъ существованія шляхты яко шляхты — стати на чолвѣ того нового историчнаго ходу, працювати по змозѣ надъ заспокоенiemъ тыхъ новихъ потребъ. Правда, покликуванье на "историчнѣсть" може выдатися ту влішнимъ, бо се же певна рѣчъ, що таки шляхты вѣдь и нѣкогда въ минувшиі часы не було, и що въ новихъ направленияхъ и на новій нивѣ прійдеся шляхти працювати не яко шляхти, але яко простымъ, хоче и богатшимъ въ засобы роботникамъ народнымъ, поручъ съ самыми демократичными и съ самыми поступовыми елементами данои суспольности. Але надѣялись, що втягнувшись въ той новый рухъ, шляхта чимъ разъ болѣше тратитъ буде свою ексклюзивнѣсть, чимъ разъ болѣше, безъ покликованія на які бѣ тамъ не було историчній права, ставати буде бѣзъ застереженій въ рядахъ той свѣтлої меншости, що добивається правди и волѣ для всѣхъ людей, якъ шляхты таки и мужиківъ.

Тамущій читатель сейчасъ пригадає себѣ, що мої думки нашихъ передовыихъ шляхтичнѣвъ, н. пр. пок. Ивана Федоровича, майже слово въ слово сходяться съ новимъ рухомъ шляхты австрійской, особливо ческои и угорской, съ тымъ рухомъ, котрому минувшого року такъ голосомъ выразивъ давъ гр. Аппоній въ угорскому парламенту, а котрого проводнімъ органомъ въ Вѣдни есть клерикально забарвлена "Vaterland". Пок. Иванъ Федоровичъ о 15 лѣтъ антиципувавъ реченье Аппонія о задачахъ и ролѣ шляхты въ розвою суспольній, — значи, що новій напраленія, бажанія розумныхъ реформъ и зарадженія павіонізму родяте не толькъ въ головахъ демагогівъ, и незаносите въ вѣдь титрими емісарями, але, такъ сказати, висать въ вузду, родяте *generatione eropanea* въ однаковыхъ всіхъ обставинъ суспольніхъ, и то родяте въ головахъ зарвно найвыше якъ и найнижче стоячихъ на драбинѣ суспольній, коли толькъ головы тѣ доволѣ талантливій до синтетичнаго мысленія и доволѣ враливи на окружуюче ихъ житѣ.

Правда, така шляхта у насъ становить поки-що єще неизвѣнну меншость, хоче о существованію той меншости годѣ вже нинѣ сумніваватися. Некористнѣ обстоятельства не давали той меншости виступити съ цѣлою рѣшучостею и съ новою программою. Гр. Круковецкій, котрого мы підсія цѣлого его поступованія єсьмо въ правѣ вачислити хоче не до властивыхъ представителівъ, то вжеуже таки до прихильниківъ нового руху, стоїтъ поки-що яко посередникъ межи старою а новою шляхтою. Онъ не побоявся кинути въ очи старой бѣдливості ѿ вонсутье и дегенерацію, не побоявся виставити себе на ѿи — не завѣтгды

бѣнъ, скажѣмъ отверто, не приставъ єще и до новихъ, не выставивъ нѣкакої позитивної програмы, ограничивши на негації и критициѣ, котра хоче безперечно въ нашихъ безkritичнѣихъ сумеркахъ галилейскихъ такоже добра и особливо для нашихъ мужиківъ спасеніе дѣло, — то всежъ таки въ дѣланію политичнѣй намъ выстарчати не може.

Особливо цѣкаве то, що посолъ гр. Круковецкій въ цѣлій свой промовѣ такъ старавно обминає пытанье руске, а такъ пильно держится пытанье чисто экономичнѣихъ. Мы не знаємо, чи посолъ гр. Круковецкій дѣлого не хотївъ въ тѣмъ дѣлѣ высказатися, що ему

оно не досить ясне, чи може въ якои іншої причини. Зъ одного уступу вго бесѣдъ мы дѣйстно маємо право догадуватися, що руске пытанье п. Круковецкому не досить ясне и що онъ дивиться на него очима старои шляхты, на котру въ своїй промовѣ такъ завзято нападає. Онъ каже мѣжъ іншимъ до селянъ: "Селяне не повинні выбирати нотаріївъ, адвокатовъ або старостовъ и урядниковъ, яко людей не маючихъ свои волѣ (чи спрѣдѣлъ адвокаты не мають свои волѣ?) и лишь зависимъ єтъ другихъ можнѣшихъ. Не повинні выбирати рускихъ священиківъ, котріи ихъ боронили маєтко, що мушу имъ призвати, але въ другои стороны заслужили на лиху славу тымъ, що при кождой способності ширили неизвѣстністі межи народомъ побратимчимъ, т. є. Поляками и Русинами, — а такимъ способомъ не могли перепровадити найпозиточнѣихъ рѣчѣй". Признаємо, що уступъ той въ бесѣдѣ п. Круковецкого дуже немило вразивъ насъ и вразити мусить кождого, кто хоче и не бачить въ нашомъ священствѣ єдиной підпоры рускои народности и єдиной дошки спасенія для нашои справы, — але кто толькъ тверезымъ, неупередженімъ окомъ гляне на двадцятлѣтнію исторію нашего автономичнаго житїя. То п. Круковецкій думає, що наші послы-священики гдeneбудь и колинебудь сїяли незгоду межи двома братнами народами? А чому же то польско-мазурскіи послы-мужики доки толькъ були въ соймѣ, сидѣли и голосували не разомъ съ "побратимчю" шляхтою, а съ рускими мужиками и священиками? А чому же то польскій народъ боянського повѣта выбравъ бути перѣдъ десяти лѣтами руского священика Качалу на свого заступника въ радѣ держави? А чому же то рускій священик на кождий, далеко не завѣтгды щирый по-кликтъ польской шляхты до згоды — перша и майже єдин, больше съ сердечностю нѣжъ съ розвагою подавали руку до тої згоды, хотъ тымъ неравъ ризикували навѣтъ скомпромитувати себе въ очахъ тверезѣїхъ и бѣльше недовѣрчivыхъ, бо тяжко практико жити навченихъ послѣвѣтъ-мужиківъ? Нехай гр. Круковецкій въ цѣліхъ величезныхъ егосахъ соймовихъ справовдань покаже намъ одинъ уступъ въ бесѣдѣ нашихъ священиківъ, гдебы проповѣдалася ненависть до польского народа, або й навѣтъ до польской шляхты. Що рускій священик рѣзко выражали антагонизмъ и отмѣнніи интересы двохъ народностей, — то се єще не значитъ, що они ширили ненависть противъ кого небудь. Що они боронили рускои народности єтъ прямыхъ и скрытыхъ — и именно неравъ ненавистю та погордою забарвленихъ нападобъ польскихъ, на рускомъ хлѣбѣ вырослихъ панівъ въ родѣ Поляновскаго, Борковскаго въ *tutti quanti*, — то се була толькъ оборона, а не напасть. Чи для того, що Поляки намъ народъ побратимчий (не однолеменій, се признає очевидно гр. Круковецкій), то мы маємо для святого спокою поступатися имъ правами свои народности? Нѣ! Коли брати, то нехай и брати, любимес якъ брати, але рахуймося якъ жиды, а не вважаймо се за привину противъ братства, коли кто домагається такого рабунку. "Братъ братомъ, а брьвнадъ за грошѣ", — говорить дуже розусконоши честнѣй — стрѣлы та удары, — але

понимав братерство дуже тверезо, не сантиментально, и що розумѣє ясно, що толькъ на підставѣ якъ найповнѣйшої самостїйности и автономіи обопольної, на підставѣ цѣлковитого застереженія обопольныхъ интересовъ може держатися и розвиватися правдиве, нѣкого не кривдаче братерство. Чи се було проповѣдуванье ненависти противъ Поляківъ, коли рускіи послы — и то въ першої линії селяне — разъ въ разъ говорили, що "мы не хотимъ панської опѣкѣ надъ собою"? Паны настояли на тѣй опѣкѣ, въ тѣмъ переконаню, що рускій народъ не дорбє єще до повнолѣтності (нѣврому см. — тисячу роківъ росте и еще молокососъ!) — и отъ теперъ самъ гр. Круковецкій съ якою индигнацією розказує томужъ народови про тую панську опѣку!

Жаль, що гр. Круковецкій не высказавъ обширнѣше своихъ поглядѣвъ на руску справу и на то, якъ бы то бѣнъ бажавъ заступати рускій народъ, не выставляючи знамени рускости передъ цѣлымъ свѣтомъ и не боронячи правъ рускои народності, хоче бы така обона-рона и немила була польскій шляхтѣ, — не польскому народови, бо той певно радо признаєтъ намъ наші права, коли бъ его спыталися о голосѣ. А подвойно жаль, що гр. Круковецкій такъ не въ пору вырвався съ своимъ закидомъ противъ рускихъ священиківъ, съ закидомъ опертимъ не на правдивихъ фактахъ, але на пересудахъ, на партійномъ заслѣпленію. Ми поважимося высказати надѣю, що гр. Круковецкій скоче лѣпше розібрать цѣлу справу и глянути на ю холоднимъ критичнѣимъ окомъ, такъ якъ глянувъ на прилюдне и заку-лисове мотанье соймової бѣльшоти, — а тогды певно познає свою похибку и признаєтъ радо, що "на рускій землі можна бути толькъ Русиномъ", а будучи Русиномъ, має обовязокъ боронити не толькъ економичнѣихъ, але и національнихъ интересовъ руского народа противъ всякихъ зачѣпокъ чи то урядовихъ чи и неурядовихъ, чи бѣ чужихъ людей, чи и бѣ власныхъ братей та перекинчиковъ.

Бесѣда посла Ковальского

выголосена на засѣданію ради державної зв. дня 10-го марта 1883 при дебатѣ надъ рубрикою бюджету "школы народнї".

Высока Палато! Для докладного переведенія школьнаго закона о загальному обовязуючомъ науцѣ, треба ѿ заснувати въ Галичинѣ єще 9.689 школъ народнїхъ. Цифра тая не видається високою, коли увагдимо даты, які подає справовдань кр. ради шк. за р. 1880/81 підъ рубрикою: "Выхованье публичнѣе". Тогды було въ Галичинѣ 850.624 дѣтей, обвазаныхъ ходити до школы. Зъ тѣхъ побирало науку толькъ 305.577 дѣтей въ 3.043 школахъ народнїхъ, въ которыхъ було 3.877 учителівъ, іменно: 3.347 квалификованихъ и 530 некваліфикованихъ. Оттігнувшись бѣть недостаючою числа 6.646 школъ — 205 християнськихъ школъ покутнїхъ и 868 жидовскіхъ хайдорѣвъ, остане все таки въ порівняніи съ чи-сломъ проектованымъ — бракъ 5.500 школъ.

Зъ помежи загальнаго числа школъ вже существуючихъ єсть 2.528 однокласовихъ, 214 двокласовихъ а толькъ 165 бѣльшекласовихъ. Легко порозумѣти, що при такомъ станѣ просвѣта народна ледви чи може процвітати. Дотичнно выкладового языка, то було після спра-вованія ради шк. кр. за 1880/81 р. 1629 школъ съ языкомъ вука, рускимъ, а 1280 съ польскимъ. Се було єще вдвояючимъ для Русиновъ, коли бѣчть не проти-или сему даты центральної комісії статистичної, выказуючої за той самъ часъ 1226 школъ съ языкомъ вука довомъ польскимъ, а лише 1012 съ рускимъ.

Коли отже статистика країна вуказує у насъ рускихъ школъ о 349 бѣльше, то статистика центральна вуказує рѣвночасно рускихъ школъ о 214 менше бѣчть польскихъ. Бачите зъ сего, панове, що у насъ ведеся подвойна статистика, одна въ країнѣ, щобъ закрити очи Русинамъ и сказати имъ: "будьте вдоволеній, таїкъ ви маєте бѣльше школъ, якъ мы", а друга въ Вѣдни, щобъ мати підъ рукою докази, що въ Галичинѣ польскій елементъ підъ кождымъ взглядомъ має перевагу и єсть панючимъ. (Голосы: слухайте, слухайте!).

Предплатна на "Дѣло" для Австроїї: Для Россіи на цѣлій рокъ . . . 12 кр. на цѣлій рокъ . . . 12 рубл. на півр. року . . . 6 кр. на півр. року . . . 6 рубл. на четвер року . . . 3 кр. на четвер року . . . 3 рубл. съ дол. "Бібліотеки": съ дол. "Бібліотеки": на цѣлій рокъ . . . 16 кр. на цѣлій рокъ . . . 16 рубл. на півр. року . . . 8 кр. на півр. року . . . 8 рубл. на четвер року . . . 4 кр. на четвер року . . . 4 рубл. на самі додатокъ: на самі додатокъ: на цѣлій рокъ . . . 15 кр. на цѣлій рокъ . . . 15 рубл. на півр. року . . . 7-50 кр. на півр. року . . . 7-50 рубл. на четвер року . . . 3-75 кр. на четвер року . . . 3-75 рубл. съ дол. "Бібліотеки": на самі додатокъ: на цѣлій рокъ . . . 19 кр. на цѣлій рокъ . . . 6 рубл.

Для Заграждил, окрімъ Россії:

на цѣлій рокъ . . . 15 кр. на цѣлій рокъ . . . 15 рубл.

на півр. року . . . 7-50 кр. на півр. року . . . 7-50 рубл.

на четвер року . . . 3-75 кр. на четвер року . . . 3-75 рубл.

на цѣлій рокъ . . . 19 кр. на цѣлій рокъ . . . 6 рубл.

Впрочемъ, толькъ въ одній утраквистичній семинарії учительської во Львовѣ, викладалися, гдеяки предметы такоже и по руски, а въ всѣхъ іншихъ семинаріяхъ учительськихъ такъ мужескихъ якъ и жіночихъ бувъ языкомъ викладовимъ виключно языкомъ польскимъ. Се наї послужить доказомъ, чи можливимъ єсть для насъ таке образованье дѣтей нашихъ, якъ у другихъ народностей. Констатую, що після виклада ради шк. кр. 545.047 дѣтей за-недбув обовязокъ науки. Най васть, панове, не диву величина сеї цифри; у насъ народъ довго єще буде неписьменнимъ, бо не має случайності до науки и Богъ знаетъ, коли научиться хоче читати и писати. Най однакъ нѣкто не думає, що нашъ народъ бѣдя таїтися відъ науки, що бѣнъ не почував потреби пра-свѣтъ и образованія, противно: бѣнъ розумѣє добрь величина сеї цифри; у насъ народъ довго єще буде неписьменнимъ, бо не має відомості до величина хосент науки, и якъ колись въ Римѣ домагався народъ "рапет et circenses", такъ у насъ просить бѣнъ: "дайте намъ школъ". Нашъ народъ не отстрагується жертвами, якъ викладовимъ поносити свою дѣти до тихъ школъ нерадъ и съ якоюсѧ апатією, бо швидко переконується, що ново-системизовани школы не то єщо

она не буде мати більше якъ 12 ученикъвъ. Теперь переконався самъ п. посолъ, що школа та существує вже б лѣтъ и щордкъ числитъ більше якъ 300 ученикъвъ, а числилъ ихъ о много більше, колибъ число ученикъвъ одній класъ не було обмеженъмъ до таихъ 40, а доволъ висока такса ветупна не становила таюожъ значои переписки. П. Черкаскій скававъ вѣнці, що если Русинъ мимо рѣшениі найї. трибуналу еще доси не мають школы, то винно тому правительство. Миломеній заявивъ, що въ тѣмъ взглядѣ годжується п. посолъ, и на пѣдставѣ того представляю еще разъ конечну потребу такои рускои школы во Львовѣ, и откликуясь до справедливости, безсторонности и енергіи правительства, щоби зволило выслушати вже разъ наші справедливій жаданія, и ввелъ въ житѣ туу школу, о котрой вже черезъ чотири роки столько говорено.

Въ титулъ бюджету „школы народнай“ вставлено на сей рокъ 1,804 206 ар. отже о 130.238 ар. більше, якъ въ 1882 року. Я съ вдоволеніемъ приймаю тое пѣдвыщеніе, бо уважаю продуктивнимъ грбшъ, выданый на потребы школьнай. Якъ я въ одній стороны радъ, щоби вѣн провинціи въ того гроша копистали, такъ въ другои стороны мушу при тѣй случайности пѣднести одну пекучу потребу Русиновѣ, а именно потребу руского заведенія наукового для дѣвчать. Эз статист. выказавъ сльдуе, що въ числа 432.679 дѣвчать обовязаныхъ до школьнай науки, училося только 138.540. Видно въ того, якъ занѣданіе у насть було выхованье жѣноче. До недавнаго часу не було у насть анѣ одного заведенія наукового для дѣвчать, недавно дочеря убогіи Русини добровольными складками оснували дѣвоче воспиталище пѣдъ зарадомъ Василіянокъ во Львовѣ, котре вже теперь має надъ 30 ученицъ по більшои части убогихъ сирбтъ. Заведеніе тое має не виключно локальний характеръ, противно, при широї праці монахинь и учительвъ набирає оно значеніе заведенія провинціональнаго, въ кождого отже взгляду заслугує на пѣдомъ.

Мой передбесѣдникъ уважає припадаючу на Галичину суму 54.943 ар. въ загальній суми додатково до нормального фонду школьнаго 151.112 надто великою. Я не подѣлю сеі гадки, божъ въ другои стороны зновъ припада въ загальній суми дотаційной 1,814.206 ар. на Галичину лиши 258.943 ар. Навѣть при уваглданію стосунку, якъ звайма Галичина пѣдъ взглядомъ населенія до загалу краївъ въ радъ державній репрезентованыхъ, не можна уважати сеі участіи сорозмѣрною. Я однакъ не хочу квестіонувати сумъ, призначенихъ для поодинокихъ провинцій, но все таки думаю, що панове уваглданіе моє желанье, и зволите пѣддержати мою революцію, котру вношу въ справѣ того воспиталища, про котре я говоривъ. Революція тая звучить: Взываєса ц. к. правительство, вставити въ буджетъ пѣдомъ для дѣвочого воспиталища пѣдъ зарадомъ Василіянокъ во Львовѣ.

Приступаю дальнѣдо семинарій учительскихъ, котрыхъ есть въ Галичинѣ разомъ 9. Въ Решовѣ, Краковѣ и Тарновѣ есть въ семинаріяхъ учит.польскій языкъ выкладовий; нѣмецкій обовязковый, а рускій надобовязковый, испыты зрѣлості квалификують кандидатовъ только до польскихъ школъ. Во Львовѣ, Станиславовѣ и Тернополі мають бути языки рускій и польскій выкладовими, нѣмецкій обовязковымъ а испыты зрѣлості мають складатися въ обоихъ выкладовихъ языкахъ. Въ вѣнці суть три женській семинарій учит. во Львовѣ, Перемышли и Краковѣ съ польскимъ языкомъ выкладовимъ. Съ выняткомъ отже Львова, где дѣйстно гдѣкій предметы въ рускому языку выкладаються и Станиславовѣ и Тернополі, где дуже мало по руски учати, не маю анѣ одного наукового заведенія, въ котромъ кандидаты на учительвъ до рускихъ школъ, могли бы собѣ рускій языкъ присвоити. Ще горшче стоить справа съ кандидатами на учительки, въ котрьхъ жадна маже не умѣє добрѣ по руски. И справѣ тяжко ихъ винувати за то, бо і где можуть они научитися руского языка, наколи и самі екзамінаторы не суть квалификовани для всѣхъ предметовъ въ рускому языку.

Думаю, що дальше такъ неможе и не по-винно бути. Мы мусимо винувати наставати на тоб, и уважаємо сеі нашимъ незаперечимъ правомъ, щоби засновано въ Галичинѣ особній рускій семинарій, способній выховувати кандидатовъ и кандидатки для рускихъ школъ. Въ тѣмъ направленію поставили мы вже були революцію 28 марта 1874 р., котру вис. палата попереди и рѣшила. Змѣть би бувъ такій:

Революція та попереди и передано комісії буджет-вой. Однакъ отъ сего часу не поступила таи справа анѣ на одинъ крокъ, комісії именно не предложила нѣякого спровадзанія. Щоби отже справу туу выдвигнути зъ застою, въ якій попала, вношу, передати що и наведену мною петицію про то комісію школьнай.

При вѣнці мушу згадати еще въ колькъ словахъ про правній отнoshеніи учительвъ въ Галичинѣ. Якъ вѣнѣто постають въ нашомъ краю проекта школьнай реформы, маючи на цѣли обмежити права ради школьнай мѣщевыхъ, а взглядно громадъ самихъ, а отъ дати право презентованія радамъ шк. окружнимъ. Значитъ тое иными словами: „Гы, громадо плати, поноси всѣ тягарѣ на школу, — але дальше тобѣ вже о нѣй рѣшати не вѣльно, до того суть вже другій панове, котрой знаютъ, якъ имъ найлѣпше для себе здѣлати.“ (Веселость и оплески въ лѣвицѣ.)

Однакъ да громадъ не може бути обоятнимъ, кото гospodarstvъ ихъ грошемъ, они же хотѣли бы при именованію учителя мати рѣшуче слово; они не бажають обмеженія своїї автономії, бо кождый самъ о себе найлучше зумѣє дбати. — Но справа таа має вже свою исторію, позаякъ въ сїмѣ галицкому принятію революцію п. Еве. Черкаскаго, котрои находится вже въ рукахъ правительства. Именно на 26-тому застѣданію сойму дня 16 жовтня 1882 принятія слѣдуючу революцію: „Взываєса ц. к. правительство, перевести реформу державн. закона школьнаго, который противъ постановленіямъ основн. зак. держ., обмежує країну автономію.“ Противъ той революціи голосували вже рускій посли и въ сїмѣ, но мы ще и тутъ пѣдносимо нашъ голосъ противъ сеі революції, щоби съ кривою правъ ради школьнай мѣщевыхъ и презентаций громадскихъ не обмежувались ихъ права въ хосенъ розширенія правъ ради шк. краївої. Громады нашій противній такому обмеженію и такої централізації. Я звертаю увагу вис. правительства, що мы съ проектованіями змѣнами зовѣмъ не годимося и прошу о принятії обохъ моихъ революцій. (Оплески въ лѣвицѣ.)

ДОПИСИ.

Зъ ПІДГАЕЦІ.

(Въ справѣ выбору посла до сойму.) Предстояч соймові выборы и „згода“ передъ ними, о котрой часомъ затрубліять польскій газеты, велавили цѣлу Підгаєчину такъ, що многіи Русини въ краю спровадѣ думають, що мы тутъ пѣдписалися вже Богъ знає на які условія шляхтѣ польской, тымчасомъ мы до нынѣ на елѣпо жадно згоды не заключили, съ вѣкимъ не вязались и на представленій проектъ нашою шляхтою не згодилися. Выборцѣ підгаєцкого повѣту не дали поодинокимъ членамъ жадного мандату до „згоды“. Наша шляхта якъ завѣгды передъ выборами, такъ и теперь инсценує згоду, а по выборахъ каже „пісма згоды“, збуде насть вѣ симъ вѣтъ и найменшого уступства не зробить сельской курії. Паны дѣдичѣ польской вѣтъ не етратили, еслибъ при сихъ выборахъ Русини пішли съ ними и выбрали посломъ хочьбы кн. Юрія Чарторыйского. Огь яка згода! Русини, що вже післи само ординаціи выборочи мусять бути въ сїмѣ въ меншості, мають почитати за уступство въ сторони Поляківъ, що выберуть кн. Чарторыйского!

Мы назвалибы уступствомъ тое, еслибъ Поляки попирали кандидата руского або бодай зреклисъ своихъ звичайнихъ агитацій противъ него. Не досить, що того не думають чинити, але ще жадають бѣть насть покоры... Для тога „згода“ при выборѣ мѣжъ нами а Поляками була бы не розумомъ и пониженьемъ. Тожъ маємъ надѣю, що гдѣкій нашій люде, котримъ „згода“ здавалася користною, розглянувшись близше въ напѣдѣ положенію, покинутъ свої оптимизъ и будуть однодушно попирати руского кандидата.

Многіи выборцѣ зъ Підгаєчини.

Зъ Ярославиці.

(Агитацію календарскій. Незавидне положеніе рускихъ священиківъ.) Въ нашій дрѣмучай Ярославиці ведеть теперь на велику скалю деморализуюча агитація противъ руского священства и рускихъ святы. Spiritus alcoholiticus дѣлає свою добру службу агитаторамъ. Польске священство веде агитацію въ амвонѣ. Дня 11 л. марта въ недѣлю съїздный латинський священикъ Т. вильшевши на проповѣдь выгровавъ своимъ парохіанамъ, що „Rusini nie mają żadnego biskupa, więc muszą juž teraz z nami swieta obchodzić; juž tego roku to się zacznie, bo trzeba, aby byli prawdziwymi chrze-

scianami“, и т. д. Наші люде тою проповѣдю такъ зворушились, що ажъ по чужихъ селахъ роходилися пытати, чи се правда; въ загалѣ ту, где доси бувъ скокой межи обома обрядами, теперъ настася вражда.

Коли такъ агитаторы непокоять народъ, служба безпеченства воює шизму. Въ Цетулии дія господарѣ поставили на могилахъ своихъ ѡцѣвъ трираменій кресты. Доси нѣкто нѣчого не казавъ, ажъ доперва 12 л. марта прїйшовъ жандармъ до села и вивѣдувався, котої кресты поставивъ, за чію порадою, котої читає рускій газеты и які, чи священикъ да людямъ читати и проче. Въ тѣмже селѣ есть учитель Ступницкій, Русинъ. Перше бувъ мѣжъ латинниками въ Хлопицяхъ, где уродився єму сынъ, котого крестивъ латинський ксендзъ, але съ тымъ условіемъ, що мавъ отплати карту до руского приходника въ Боратинѣ. Передъ трема мѣсяцами умеръ учительеви той сынъ, а учитель прїйшовъ сейчасъ до руского священика, щоби поховавъ сына. Священикъ поховавъ. Дня 12 л. марта прїйшовъ жандармъ до учителя на индагацію, котої дитину поховавъ, чому не латинський священикъ, и т. д.

Се факты, котрой наглядно илюструють наше теперѣшнє положеніе.

Зъ підъ Галичомъ.

(Якъ ведутся агитації противъ рускихъ селів.) Не давно чули мы заявленіе правительства, що оно вѣчного не знає про агитації календарскій въ Галичинѣ, а ту якбы на перебрѣ тому заявлению, Стояловскій розсыпал готовий вже рускій формулярѣ прошенія до цѣсаря о знеснннѣ нашихъ святъ. И въ Галичи ведеся агитація. Першимъ, котрой тую роль вязавъ на себе, есть урядникъ при желѣзниці п. Квапневскій, а за нимъ служба желѣзнична. Не розумѣємъ, якъ школу приносить подвойній календарь для желѣзничкѣ и якого календаря держите таа желѣзница, але на всякий спосѣбъ мы волѣли, щоби урядники желѣзничній пильнували свої служби... Другимъ агитаторомъ Стояловскаго есть п. Блаховскій, директоръ чотиро клясової школы въ Галичи. Той п. директоръ посыпалъ ученикомъ формулярѣ Стояловскаго до пѣдису учителямъ по всѣхъ клясахъ, немовѣ яке розпорядженія п. к. краївої ради школьнай... На формулярѣ пѣдисались всѣ учителї, можливо, що и противъ свого пересвѣдченія, боячись спротивитися авторитетови настоятеля. Пізнѣйше п. директоръ кликань до себе и ученикѣвъ и дававъ имъ пѣдисувати формулярѣ не въяснинши имъ навѣть того, що пѣдисуютъ. Така то наука въ нашихъ школахъ, до такихъ то покутніхъ цѣлій надъуживає святыня науки! Дѣти наші мусять служити яко средство до агитації всякої рода звійтвъ. Дивуються, що Русини неохотно посыпають дѣтей до школы, а не хотятъ тому зарадити, щоби школа не була мѣсцемъ покутніхъ шовинистичніхъ агитацій...

На всякий спосѣбъ факты сї дуже цѣкаві, бо показують намъ, кото и якимъ способомъ агитує и збирає пѣдиси на Стояловскаго петиції до короны!

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(Рада державна) має розочати перервани застѣдання, якъ доносять днівники, 5 л. цвѣтня с. р. (Палата панів) скочила свої застѣдання передъвітчай. На поспѣдній застѣданію зъ дня 20 с. м. приято проектъ державного о продовженнію буджетової пропозиції безъ дискусії згдно съ рѣшеньемъ палати послобѣ. — Рѣшено такожъ безъ дискусії приняти згдно съ рѣшеньемъ палати послобѣ проектъ державный о підмогахъ для Чехъ, Галичини и гдѣкіхъ іншихъ краївъ до угродненія неопрідентованихъ пожичокъ, а по частіи и беззворотнихъ запомогъ. Огтакъ приято по колькъхъ увагахъ гр. Кифстайна трактатъ съ Італією зъ дня 9 лютого с. р. дотычно взаимного признания підданымъ права урожества въ процесахъ и дѣланяхъ правныхъ. — Рѣшено съ палатою панівъ перестали функціонувати такожъ и комісії сен. палати; тѣ однакожъ мають здѣбривати заразъ по сютахъ, позаякъ вимагає сего пильностъ справъ имъ порученыхъ, обобяво справъ комісії буджетової. День найближшого палата и засідання доси ще не означений.

(Соймъ угорскій) перервавъ свою застѣданію ажъ до 2 цвѣтня с. р. Заразъ по отвореню сойму має прїйти на порядокъ дніевнї специальна дата надъ закономъ о школахъ середніхъ. Квітня сего закона визвалася, якъ мы вже звѣщали, пристрастну боргу межи партіями угорскими.

Министръ президентъ Тисса докладає всіхъ старань, щоби перевести найголовній спори точки сего закона дорогою компромісовъ межи репрезентантами партій. Здається однакъ, що причини довгихъ днокусій надъ тимъ закономъ, теперѣшнія сесія сойму угорскому не скочичати борще, якъ въ першихъ дняхъ червня.

(Проектъ закона о бѣгшодованію невинної судженыхъ) Справу бѣгшодованію невинної задуженыхъ не першій разъ порушено таєрца Европѣ. Займається нею наука вже отъ довгого часу, а въ слѣдъ за науковою стає справа предметомъ дискусії парламентарнихъ и законодательнихъ проектовъ. Наукова сторона бѣгшодованія невинної засудженихъ, має новину оправданії въ теорії права карного, а именно въ теоріяхъ о карѣ. Коли именно держава покликана есть до виконування кары, коли она має право взгляду на интересъ суспільного предпринимати строгі мѣры супротивъ одній, нарушаючи порядокъ суспільни, має право усувати въ шкодливими роботи поодиноки часті державного організму, — то пльве зъ сего незаперечимо логична консеквенція, що обовязкомъ держави є не допускати, щоби кто мѣбуть бувъ обважній въ своихъ правахъ, підданый подъ постъ нови карного кодексу, коли сего не наказується нечестією, коли дѣланьє его не противнє загальному порядкови. А коли держава мимо того здѣйки будь причинъ, хочбы і безъ власоправа вѣдь да почути невинної одиниці свою въ владії карана заошторену руку, то має обовязокъ нагородити єї пощонену школу, такъ само публабы обовязаною особа приватна до бѣгшодованія въ мысль закона цивільного. Практика бѣгшодованія, на жаль, доволъ численній примѣръ засудженого засудженого часомъ по довгихъ лѣтъ кары, часомъ ажъ по смрти засудженого. Й таї причини занялися тымъ предметомъ законодательнаго, і се було причиною проекту внесеного министромъ справедливости на застѣданію ради державного зъ дня 7 марта с. р. Проектований законъ не іде однакъ такъ далі, якъ жадає сего теоріа наукова. Після закона не прислугує право жаданя бѣгшодованія таїхъ, котрьхъ

рубль въ, на удержанье бульваровъ и скверовъ 68.249 р., на направу мостовъ 23.550 р., на руштования до пломбирования, которая мae тревати черезъ три вечера 70.000 р., на побудование стайнѣ для 114 коней 10.000 р. Въ зоологичбмъ городѣ будуть такожь ржнѣ забавы народнѣ, получены съ наукой. Коло каждой кѣткѣ буде стоять якій ученый делегатъ, который буде толкувати зборы о звучаяхъ и жити звѣрятъ. Будутъ такожь картины зъ живыхъ особъ и пр. Особнѣмъ найвысшими указомъ будуть завѣзаны на коронацію губерній начальники дворянства, начальники мѣстъ губернійныхъ и презесы губернійныхъ земствъ. Для зложенія царству желаній въ день по коронаціи будуть могли высше именованіи представителѣ мати съ собою по двохъ асистентовъ зъ помеже достойнѣйшихъ особъ тѣхъ станѣ, мѣстъ и институцій, которые будуть ре-презентованіи. Нѣкакъ ишнѣ депутаты зъ мѣстъ, станѣ, товариствъ або институцій кромѣ сихъ, что будуть вычислены въ указѣ, не будуть при-пущены на обходъ коронаційный.

Якъ доносятъ Politik, на коронацію царской буде архиепископъ Кароль Людвик вразъ съ овѣтымъ отчеснемъ репрезентувати цѣкарскій ам-стрійскій двбрь. Републику француску буде ре-презентувати Вашингтонъ яко надзвичайный амбасадоръ а особу президента републики генералъ Питтіа. До обхода послѣднѣхъ прилучито пятехъ пиншъ репрезентантовъ а цѣла таа мисія удастся до Россіи въ послѣднѣхъ дняхъ мая. Пана мae выслати такожь своего репрезентанта на той обходъ, бо и онъ получивъ запрошеніе на коронацію.

Нѣмеччина. Якъ подають дневники берлинскіи, парламентъ нѣмецкій, скоро тѣлько зѣб-деса въ половинѣ цвѣтія, стане радити найнерше надъ внесеніемъ Виндзорста, дотычашимъ знесе-ни уставы експатраційної, которая уважаюше правительство выдалити вѣтъ такій личности зъ краю, который уважанъ суть небезпечными для державы. Внесеніе тое зголосивъ вже давнѣйше посолъ Виндзоръ до президіи палатъ, но цофнувъ его по причинѣ, что тогды власне почалися перего-воры съ курією.

Два генерали нѣмецкій Камеке и Стошъ у-ступили изъ своихъ посадъ. Стошъ будъ гене-раль-адмираломъ нѣмецкого цѣсарства, на его мѣсце именованій тендер генералъ Каприви Ка-пира де Монтекулу, наймолодшій генералъ въ арміи. Но мимо того належитъ бїти до найзнат-нѣшихъ войсковыхъ въ Нѣмеччинѣ. Служить то въ арміи то въ министерствѣ вѣйнъ. Въ р. 1866 проводивъ отблѣмъ, который занялъ моравскіе Берно и конферуавъ съ Гискрою. Въ р. 1870/1 будъ шефомъ генерального штабу 10 корпусу. Познѣйше предводицъ бригадою гвардіи въ Бер-линѣ, а въ послѣднѣхъ часахъ дивизію пѣхоты въ Мецѣ. Стошъ уступицъ задля того изъ своего становища, что уважаючи свое становище рѣвно-ряднимъ канцлерству, не хотѣтъ після закону зъ р. 1872 підлагати начальству кн. Бисмарка.

Франція. Для 20 марта поставивъ посолъ Маре въ палатѣ внесеніе, чтобы правительство оголосило амністію для всѣхъ переступникій противъ законовъ прасовъхъ и противъ законовъ о товариствахъ. Маре зажадавъ, чтобы тое внесеніе признало наглачимъ. На жданіе министра справъ внутрѣній, отбулася сейчасъ дискусія надъ тѣмъ внесеніемъ. Палата однакъ откінула его 399 голосами противъ 83, за заявленіе мини-стра справъ внутрѣній, что можнбы спровадѣ-актъ ласки выполнити взглядомъ особъ, который зѣб-сталъ засудженъ за неспокойѣ въ Монс-ле-Минѣ, але амністія не може сорѣти съ оглашена, пока не успокоятся сусѣдѣніе. Кабинетъ Ферріо, который такъ щасливо упоравши съ анархистами, стоявши досыть сильно, чтобы не ишне небез-печность. Кабинетомъ грозитъ чимъ разъ спль-нѣша агитация въ справѣ ревізіи конституції. Агітаторы всякими способами стараются озбѣ-шенье числа однomyшленниковъ. Такъ дѣлается въ Париже и по головнѣйшихъ мѣстахъ Франції. Якъ провинціи смотрятъ на тое дѣло, не знали. Обѣ палаты послали и сенаторы розѣхалися на феріи для 19 с. м. Тоже такъ одинъ, якъ другъ будуть мати способнѣсть пересѣдити съ по-глазахъ своихъ выборцѣвъ.

Въ Альгирѣ їднѣося въ послѣднѣхъ дняхъ будуть противъ правителства француского. Бун-тѣники проводятъ Бу-Амена и Си-Сліманъ. Противъ нихъ выслано вже войско підъ начальствомъ генерала Томосена. Якъ доносятъ найно-вѣйшій вѣста, мавъ себъ генераль такъ зручно от-повѣсти свой задачѣ, что оба начальники вже вѣ-ши въ переговоры съ Французами. Въ Ст.-Етіенѣ прішло до новыхъ разрушѣй. 60 роботникій кипулося на жандармѣ, который хотѣлъ аресту-вать одного роботника. Жандармы добули оружія и ранили смертельно одного роботника. Поліція арестувала богато особъ. Въ цѣломъ мѣстѣ вѣ-лике зворошенье.

Англія. Англійскіи дневники подають, что поліційнѣ власти получили гдѣкъ остереженіе пе-редъ послѣднію катастрофою. На чортири днѣи передъ тѣмъ получивъ шефъ лондонской полі-циї безъимінній листъ, въ которомъ было заявлено, что сими днами вылетитъ въ воздухъ одинъ зъ правительственныйыхъ будынковъ. Но позаякъ такъ безъиміннѣ остереженія повторялося много-кратно, то поліція не привязывала до нихъ най-меншии ваги и не зарядила нѣкакихъ средствъ о сторожности, тѣмъ больше, что вѣгъ довошного часу поліційна сторожа при правительственныйыхъ будынкахъ буда подвѣна. Давнѣйшъ однакожь представлялся фактъ, что власне въ день ката-строфы не будо при зищеннѣ динамитомъ части будынку, нѣкакихъ сторожи. Щѣла праса англійска бѣ на пралиндскихъ автономистовъ, дѣлаючи ихъ безъусловно отвѣчальними за туу катастрофу.

— Зъ Станславова пишуть намъ: Поминальне богослуженіе за упокой душѣ бл. п. Володимира Барвѣнскаго отбулося въ Станславовѣ при числениі участіи Воч. Духовенства нашаго и Честныхъ селянъ, якъ такожь и мѣсцевой интелигенції. Соборну службу божу отпра-вивъ Впр. о. совѣтникъ и парохъ мѣсцевый Шанковскій, а до паастасу стануло 11 священиковъ. Проповѣдь выкочену що до языка и содержанія, перенйти глубокими и сердечными одушевленіемъ выголосивъ Воч. о. Емилі Гѣбровицкій, сотруд-никъ зъ Тысъменицѣ. Молодѣжъ краснѣмъ хо-ральными спѣвомъ причинилася даже много до величности того богослуженія. Вѣнцы на тегра-подѣ положила хв. Редакція "Господаря и Про-мышленника" съ надписею на лентѣ: "Мужу тру-динвшомуся честно и широ на поле руко-наро-дномъ". Зъ складки устроеною підчастью паастасу на стипендію им. Володимира Барвѣнскаго прішло 12 зр. 7 кр. а. в. Вѣмъ когдѣ, веденій правдивою христіянскою любовию и патріоти-чнѣмъ чувствомъ причинилися до устроения и зве-личенія того богослуженія и тоежъ совершили, именемъ Впр. о. совѣтникова Шанковскому, всѣмъ Впр. о. сослужителямъ, Пр. о. проповѣдникови а от-такъ Честному Брацгу церкви приходской и хо-рони складе комитетъ, занимавшійся богослуже-ніемъ тѣмъ сердечну подяку.

— Зъ Страны пишуть намъ: Сумне, но заразомъ

величаве свято, святкували мы 20 л. марта. Того дня о год. 10 рано отбулося у насъ поминальне богослуженіе за упокой душѣ бл. п. Вол. Барвѣнскаго. Простора церкви, въ которой на серединѣ пышавшася тетраподъ прикрашеный заходомъ Вп. панѣ П. Ф., Л. В. и А. П. величимъ крестомъ безъзовымъ, цвѣтами и вѣнками, буда переновиена другими почитателемъ покойника, численно згромадженымъ мѣщанствомъ стрыжскимъ и селянами доокрестными. Соборну латургію отслуживъ великий почитатель таланту и заслугъ покойника, ветеранъ нашего священства, старенький о. Тышинський зъ Завадова въ сослуженію 5 священниковъ. Передъ паастасомъ, до которого стануло 14 священиковъ, выголосивъ поминальное слово о. Гн. Рожанський зъ Хотиня. Коли разбирали заслу-ги покойника для нашего народу, коли нагадувавъ надѣлъ, якъ нардѣль въ нѣмъ покладавъ, яко будучомъ проводнику своїмъ, коли выказувавъ всю дослідъ утраты того величана - патріота, були хвилъ, що вымови уста бесѣдника нѣмѣли бѣгъ превеликого болю и не одна сердечна слѣза скотилась по лицахъ слухателѣвъ. Заряджена въ часъ богослуженія, которому богато поваги придавъ трогательный спѣвъ нашого хору мѣщанського підъ проводомъ ового неутомимого діригента п. Г., заходомъ панни А. П. и п. П. Ш. складка на памятникъ Вол. Барвѣнскаго принесла зверхъ 20 зр. — Вечеромъ тогожъ дня мавъ проф. К. Г. въ салі Русского касина передъ численною публикою, зложеню переважно зъ мѣщанъ, отчить о жити и дѣятельности покойника. Выказавши на вступѣ найсвѣтлѣйши момента историчнѣ зъ напои ми-нувшими и причинами постепенного упадку нашего народа, представлявши прелегентъ въ коротцѣ 40-лѣтній змаганія галицкіхъ Русиновъ на полі лите-ратурнѣмъ и суспільно политичнѣмъ, выяснивъ, якъ черезъ роздроблену силу нашихъ змаганій ти-була малозначнѣ въ результатѣхъ и вказавъ на покойного Барвѣнскаго, яко того, кого талантъ, широки вѣдомости, щирый патріотизмъ, не-утомима праца вытычили намъ дорогу, которою на-лежить намъ ступати до нашого отродженія. По-учительный сей отчить и сердечній размовы, ко-тори протяглисѧ еще пару годинъ, не позбодали безъ хосеного вильву на присутнѣхъ, чого до-казомъ, що повстала гадка заоснова філії "Про-свѣты", които душою буваѣ покойникъ.

Румунія. Король румунській выїхавъ до Италії замкнувшись лично въ суботу сесію парламенту. Въ троновѣй бесѣдѣ їднѣося король всѣ працѣ труди, якіхъ доконала парламентъ въ часѣ послѣднаго періоду законодательного и скон-ституувавъ всѣлній постуны, который край починивъ надъ тѣмъ внесеніемъ. Палата додає єгъ себѣ, що така ласка панівъ походить зъ тогого уврѣння будьтобы Прусы мали зажадати єгъ Италії передъ побѣмъ зѣтка-ти съ Англією и съ Францією. Италія повинна-радше съ тими державами порозумѣтисѧ.

Болгарія. Послѣдній кореспонденції зъ Со-фії до дневниковъ вѣднійскихъ доносять, що Болгары послѣдніми часами не симпатизують съ Россією. Нардѣль болгарскій невдоволенъ зъ министрѣвъ Соболева и Кавльбара — а то именно тому, що та министри наданіи Болгарії Россією не стараются о новагу и довѣріе у Болгаровъ. Мимо, що соймъ минувшій заявивъ богато відчично-сті для Россії, то ген. Соболевъ закидує все Болгарамъ невдачнѣст и доганює имъ за те, що въ Болгарії виступають чимъ разъ виднѣйше партіи либеральни, бажаючи новоного розвою для своеї отчини. Мимо того поручивъ кнізя Александерта ген. Соболеву зложити новий кабінетъ. Межи Болгарію а Портю прішло до непорозу-мия. Артикуль 12 берлинскаго трактату поста-новлює, що властителъ грунтѣвъ въ Болгарії мо-жуть задержати свои посѣльства, хотябы вы-бралися въ руки прокураторія, баччи, що сякъ чи такъ іхъ злочинство виявиться. Въ загалѣ въ львівському магістратѣ нема достаточнаго контролю надъ екзекуторами. На послѣдній засѣданію старої ради мѣсцевої заинтересувавъ радивъ Германъ президентъ, чи звѣтто ему, що одинъ екзекуторъ вже колька мѣсяцівъ якъ візъ 1800 зр. зъ одної лишь каменицѣ, а не отдавъ до ка-сы? Интерпеліація таа малаїїхъ усіхъ, бо раз-разъ на другій день тиі гроші були вже въ ка-сѣ. Таки сумній порядки велися вже єгъ послѣдніхъ часівъ въ львівському магістратѣ.

Румелія. Соймъ запротестувавъ противъ того, що Порта наложила изъ Румелію 24 міль-йонъ зѣткій на тѣмъ, що властителъ грунтѣвъ въ Болгарії можуть задержати свои посѣльства, хотябы вы-бралися въ руки прокураторія, бажаючи новоного розвою для своеї отчини. Порта запротестувала прогивъ тому, але дostaла єгъ разу зрецисѧ кандидатури; дръ Би-лийскаго президента, чи звѣтто ему, що одинъ екзекуторъ вже колька мѣсяцівъ якъ візъ 1800 зр. зъ одної лишь каменицѣ, а не отдавъ до ка-сы? Интерпеліація таа малаїїхъ усіхъ, бо раз-разъ на другій день тиі гроші були вже въ ка-сѣ. Таки сумній порядки велися вже єгъ послѣдніхъ часівъ въ львівському магістратѣ.

Выборы до ради державной во Львовѣ и въ Стани-славовѣ. На мѣсце дра Вольскаго ставлено яко кандидатовъ во Львовѣ пп. Тад. Романовича редактора "Now. Reformu", проф. дра Леона Билийскаго, проф. дра Т. Грызецкаго, дра мед. Рожаньского, адв. дра Цукера (жіда) и проф. политехніки Захаріевича. Грызецкій, Рожаньскій и Шу-керъ єгъ разу зрецисѧ кандидатури; дръ Би-лийскаго президента, чи звѣтто ему, що одинъ екзекуторъ вже колька мѣсяцівъ якъ візъ 1800 зр. зъ одної лишь каменицѣ, а не отдавъ до ка-сы? Интерпеліація таа малаїїхъ усіхъ, бо раз-разъ на другій день тиі гроші були вже въ ка-сѣ. Якъ мы свого часу доносили, соціялисти Енгель и Пфлегеръ въ бѣлый день запоморочили шевца Мерштадингера хлороформомъ и зрабували у него 220 зр. на цѣлі агітациі соціалистичної.

Большій поспѣхъ польській въ Вел. княжествѣ Познанському що разъ бѣльше переходять въ нѣ-мецкій руки. Польська обчисленія Л. Жихильського обѣймала въ р. 1848 бѣльше поспѣхъ въ рукахъ польськихъ 3,792.764 морговъ, въ рукахъ нѣмец-кихъ 2,422.000 морговъ. До р. 1878 уменшилась перша о 972.969 морговъ, такъ що нѣмецка по-спѣхъ въносилася вже 3,392.581 морг., а польська лишила 2,812.000 морг. Въ остатнѣхъ пяти рокахъ възбуло знову з руки польськихъ 147.000 морговъ. Переєсною же отже єгъ 30 зрѣтъ уменшилася польська поспѣхъ въ Познаньшиї рѣчно о 32.000 мор-говъ. Дуже сумній фактъ!

Чернишевский, звѣстный россійскій писатель и экономистъ, засуджений въ р. 1864 въ Петербурзѣ за свои погляди соціальни на 7 лѣтъ ка-торжныхъ роботъ и на дожиненне поселеніе въ Сибіри, збожеволівъ въ послѣднїхъ часахъ.

(Дробний вѣсти.) Въ Новомѣт Орлеанѣ запали-лася въ театрѣ куртина; іогнъ заразиши придушило, але въ заколотѣ кольканайцѧ єсбѣтъ утратило жити, а до 100 потерїло раны. — Урядникъ філії русійського банку въ Новомѣт Сончу Владиславъ Рапацкій утѣкъ, сіроневѣривши 9797 зр. 47 кр. — На дробрї въ Решовѣ вискошили зъ ти-нью черезъ неувагу машиниста 12 тягаровъхъ вагоновъ и розбилися цѣлковито. Страна 6000 зр. Зъ людей нѣкто не ушкодженій. — Намѣстникъ гр. Альфредъ Потоцкій поверне вразъ съ женю въ четверть по святыхъ зъ похоронъвъ гр. Изабелль Потоцкій, котрій тымъ часомъ отбулися вчера въ Вѣдні. Останки покойной будуть перевезеніи до гробу фамілійного въ Ланьутѣ. — Священикъ зъ Мишловиць (Weissmislowitz) пов. кромовскаго на Моравѣ знайдено въ полі замордованого. Невыслідженій виновникъ задавъ священикови но-жемъ 30 ранъ.

Головнимъ редакторомъ "Gazety Lwowskoy" зѣставъ іменованій комисарь намѣстництва п. Адамъ Креховецкій (братъ звѣстного лат. священника-проповѣдника) и обѣймъ редакцію съ днемъ 1 червня с. р. Терпѣшній редакторъ Володи-славъ Лозинській вразъ съ братомъ Ерониславомъ, своимъ постійнѣмъ сотрудникомъ, въступлять заразъ зъ редакції.

Справовданье посольске. П. Мечиславъ Они-шкевичъ посоль до сейму зъ меншихъ поспѣхостей пов. рогатинскаго скликавъ для спровадзіи своїхъ выборцѣвъ на 2 л. цвѣтня о 11 годинѣ пе-редъ обѣдомъ до садѣ ради повѣтової въ Рогатынѣ. — Належалобы, щ

несені заслуги покійного, його здорову політику і железну консеквенцію, съ якою яко справдѣ неизвѣтній публістъ провадивъ дѣло.

— На памятникъ б. п. Володимира Барвінського прислали дальше: Вч. о. Темницький зъ Хлопівки здѣшній під час Служби божої 2·14 зр., хв. Читальня въ Комарнѣ 1 зр., Вп. А. Г. зъ Комарна 1 зр., Вп. И. Вахнинъ зъ Стрыя складку на памятникъ 12 зр. а. в., отъ о. Тышинського 3 зр., отъ Вп. п. Григоровича, Лехицкого, Волянського и дра Розенберга въ Стрыю по 1 зр. — разомъ 771 зр. 59 кр.

— На стипендію імені Вол. Барвінського приславъ Вп. И. Вахнинъ зъ Стрыя складку 12·87½ кр. разомъ 35 зр. 62½ кр.

(Надслане.)

(Статії въ рубрицѣ Надслане не походять відь Редакції.)

Въ фейлетонѣ „Слово“ ч. 25 зъ дня 5 (17) с. м. въ статії п. з. „Каледоскопъ“ звѣщає авторъ увагу надвічоромъ сегорбнімъ въ честь Т. Шевченка, що будьто читаючи телеграми надоспѣвшій на сей вечіръ, по прочитанію телеграми польської, надсланої п. Філеромъ зъ Роздолу, додавъ єщо свій власній слова: „Zgoda bracia Polacy!“ На підставѣ цього обяснює авторъ „четца телеграмовъ“ крайно злобними и зневажаючими епітетами, називаючи его „золотымъ хлопцемъ“, „карієровичемъ“ и т. п., и приписує ему тенденцію полонофільській. Позаякъ я власне бѣгучу телеграму, отже згаданій епітета суть вимѣрні до мене, — тож уважаю своїмъ обов'язкомъ прилюдно подсніти тую справу.

Заявляю передъ всѣмъ, що вѣсть подана авторомъ згаданого фейлетона, мовби я по бѣгучому телеграми додавъ свои власній слова: „Zgoda bracia Polacy!“ — есть простою ложею, вдуманою злобно для здискредитування мене и оскорблена новаго воєнорадного обходу Шевченковыхъ роковинъ. Я констатую, що „Слово“ а взгладно авторъ фейлетона нарочно выдумавъ и самъ вложивъ мене въ уста новыши слова, що би мавъ добрій тематъ розвести на ихъ підставѣ на самой ложі и злобѣ опертий пашквила, который бы послуживъ до обезсилення того справдѣ величного враження, яке викликало въ цѣлому на шомъ краю свягованье памятія Тараса. Се була її цѣль а не інша, бо въ противномъ случаю не посмѣбъ бути такъ смѣло голосити того, що на колькості присутніхъ людей кромѣ него нікто другій не чувт. Та наїт и такъ! О мою личну обуду мене не ходить. Зъ коломни „Слово“ посыпалось вже столько безідоставнихъ напастей на невиннихъ людей, що опінія „Слово“ вже бѣльше за мѣрдайну уходити не може. И мене она мало обходить, и задля того не користають постановами §. 19 зак. прасового, на підставѣ которой мобії и жадати уміщення спростовання въ самому „Словѣ“. Я піднімъ справу тую прилюдно толькъ для того, щоби показати, яки-

ми средствами воюють у насъ гдѣкій люди, и о сколько можна давати вѣру розсѣяніямъ ними вѣстямъ.

Во Львовѣ дня 22 марта 1883.

Левъ Гузарь, увѣреній правникъ.

Переписка Редакції и Администрації.

Вч. о. К. Обушкевичъ въ Змієвіскахъ. На „Дѣло“ за іюнь року Ви заплатили все. — Всі. Монастиръ Ч. С. В. В. въ У. На „Дѣло“ 6 зр. отримали.

Подяка.

Подписано Дирекція львівського руского народного театру має честь зложити прилюдну по дику Вп. п. ц. к. старостѣ И. Сабатові презесови міського касина за безплатне отступленіе салѣ касионовъ на представлення театральній, дальше Вп. п. Цольнерови ц. к. начальникови пов. суду, особливоже Вп. п. А. Грабовенському адъюнкту судовому за шире заняться нашимъ театромъ а такожъ и всѣй кособісской и окolinaчної публіцѣ, которая такъ сердечно приняла и численно посещала нашу народну сцену въ Гуцульщинѣ.

Кособісъ, 16 марта 1883.

Ів. Евзеровичъ, Ів. Гриневецькій, директоры руск. народного театру.

Подяка.

Комітетъ, устроившій зъ порученія тов. „Просвѣти“, „ім. Шевченка“, „Бесѣды“ и „Акад. Братства“ музично-декламаторскій вечіръ въ ХХІІ роковини смерті Т. Шевченка, складає отсмѣмъ подяку передовсѣмъ Вп. п. проф. Н. Вахнинови за введеніе артистичної часті вечіра, не менше Вп. панѣ Правнѣ, которая стъ своимъ Ви. ученицями привчила до хороого виконання канта „Буть пороги“ и хв. товариству „Львівській хорѣ мужескій“ підъ дирекцією Вп. п. Цетвінського, который ласкавимъ удѣломъ своимъ головно причинився до піднесення свѣтlosti вечіра; а такожъ Вп. проф. Рихтерови, що не отмовивъ свою ласкаву помочи, Вп. панѣ Збѣршовской за єї хорошу гру на фортепіано а вкінці св. соївготи „Народного Дому“ за ласкаве отступленіе великої салѣ.

Во Львовѣ 20 марта 1883. — Комітетъ.

Подяка.

Выдѣлъ „Академичного Братства“ складає прилюдну подяку Вп. дру Корнилови Сушкевичи за щедрый даръ въ квотѣ 5 зр. на цѣли товариства.

Отъ Выдѣлу „Акад. Братства“.

Подяка.

Выдѣлъ „Руского Касина“ въ Стрыю складає винѣ сардечну подяку Вп. Отцамъ духов-

инымъ такъ мѣсцевими якъ и зъ окрестності, що зволили взяти удѣлъ въ заупокійній богослужію за душу б. п. Вол. Барвінського. Сердечне спаси-Богъ складає такожъ Всеч памянь П. Ф., Л. В. и А. П. за приукрашеніе тетраподу, п. А. П. и п. П. Ш. за гадку здѣшня складки на памятникъ, пану Г. и хорови мѣщанському за співъ, ч. брачту церковному за беззнтересовне отступленіе снѣгла.

Отъ Выдѣлу „Р. Касина“ въ Стрыю.

Пересторога.

Передъ трема тиждніями перебѣждавъ коло Самбора по селяхъ волокомъ о двохъ колесахъ якійсь волокита, представляючи себе за агента фірми „Вархаловскаго въ Вѣдні“ и виманюючи обстановки, побираю 10% завадотокъ. Щоби отже той негодяй не обкрадавъ особливо нашихъ священиківъ, обпарадовляю заявленіе самого Вархаловскаго писане до мене: „Ich kann nicht ihmhin mein Staunen ausdrücken, dass ein gewisser Bas in meinem Namen dort Aufträge und Angaben in Empfang nimmt, da ich einen Agenten solchen Namens nicht habe. — Ein Beweis, das Sie einem Schwindler zum Opfer fielen, weil ich bis heute noch von keiner Seite Ihren Auftrag zugesandt erhielt.“ — Н. Б.

Курсъ львівській зъ дня 22. л. марта 1883.

платитъ	на	веськупону
кварт. відом.	р. кр.	
306 50	168 50	307 50
97 80	97 80	101 50
5 55	5 57	9 43
9 43	9 43	1 55
1 55	1 18	58 20
58 20		

Накладомъ редакції Сади въ його року (право вибірівъ) вибірівъ

ФАВСТЬ

трагедія І. В. Гете

Часть перша.

Зъ німецкого перекладу въ якості

Іоано Франко.

Ціна 1 ар. 50 кр.

Набуты можна въ редакції

Свѣта въ Львовѣ ул. Курнай ч. 1. (На поштову пересилку дається заличти 5 кр. гел. за рецензію).

ДЫМЪ!

ВАЖНЕ ДЛЯ ПРОВИНЦІИ!

Найлучшу харківсько-російську

8—2 ГЕРБАТУ

1/2 кильо по зр. 2, 3 и 4

поручає и розсылає

торговля

Ф. Д. НОВИЦЬКОГО

ул. Галицька, ч. 52.

Торговля корѣнна

А. НЕХОВІЧА

Львівъ, ул. Галицька ч. 40, напротив ц. к. Суду карного

поручає на свята:

цуторъ въ головахъ, косткахъ, музѣ, фиги, дантель, розини, мігдалы, цитрини, помаранчѣ, цукати малу и велику, вояже корѣнне и вина угорській і красій, румъ заграничный и краевый; гербату російську, якъ такожъ краски рѣжной барви до крашения писанокъ и іншії товари входячи въ обемъ корѣнної торговлї въ доббріхъ сортахъ и по найдешевшихъ цінахъ. (1—?)

во Львовѣ

поручає:

Цукорки солодовій власній і цукорки мховій

противъ кашлеви, хринки и болю горла ЗЕРНЯТА АНТИКАТАРАЛЬНІЙ

Дра VOSSA

пуделко 70 кр.

Правдивий зернятня Моризона

пара пуделокъ зр. 1·50 и 3·50.

Правдивий СИРОПЪ PAGLIANO

фляшка 1 зр.

Порошки Зайдлицкій

власного виробу, неуступаючи жаднимъ іншимъ що до лѣку, пуделко 1 зр.

Горѣвка француска зъ Бордо

спроваджена и тутъ до фляшокъ напоювана:

чиста 1/2 фляшки 60 кр., пѣла фляшка 1 зр.,

оъ солевій побля приносу В. Lee 1/2 фляшки 70 кр., пѣла фляшка 1·20.

Вода салициплева и порошокъ салицилевий

до устъ, найлучше средство до консервовання зубівъ и проти немилой вонї зъ устъ, фляшка води 60 кр., пуделко порошокъ 30 кр. и 1 зр.

ПОМАДА ALKALOID

вайлучша помада до волосся, скрѣплюча по-

рость и відержуюча вypadанье волосся, солікъ 60 кр.

Вода кольонска

власного виробу, дуже добра, по 60 кр. и 1 зр.

І. М. Фаріни о половині менш фляшки 50 кр. и 1 зр.

ПАРФУМЫ францускій

власного виробу.

ПУДЕРЪ францускій правдивий

власного виробу.

Плынъ на бѣтомороженія

власного виробу.

Оцетъ десеніекійский, власн. виробу.

Годзевіна Малишевскаго

противъ ревматизму и гостини.

ВОДА ДО УСТЬ АНАТЕРИНОВА

власного виробу, ф. 40 кр.

Олієкъ зъ сосни Pinus Pungilio

до розгрічування въ воздухъ, фляшочки 80 кр.

Глицериновій вироби Зарга,

ріжкі мыла, кремы глицериновій и чиста гли-

церина.